

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

ALS LIEFDE ALLEEN NIET VOLSTAAT:
OVER HULP AAN KOPPELS

L. Migerode en J. van Bussel (red.) (2006).
Leuven: Lannoo Campus. 206 pp. € 24,95.
ISBN 978-90-209-6658-9

Dit boek is gepubliceerd ter gelegenheid van het emeritaat van Alfons Vansteenwegen. In combinatie met het in Leuven georganiseerde congres 'The good enough couple' (zie het verslag in *Systeemtherapie* 18.4) is het een hommage van gewicht aan een toegewijd man met grote inzet. Het uit vier onderdelen bestaande boek bevat een variëteit aan bijdragen van wisselende kwaliteit.

In deel 1 bijt Susan Johnson, de nestor van de Emotionally Focused Therapy (EFT), de spits af. Johnson behandelt hoe de gehechtheidsrelatie te gebruiken is als instrument in de partnerrelatietherapie, en in een degelijke en heldere uiteenzetting reikt zij de therapeut behalve kennis ook praktische handvatten aan.

Lowyck en Migerode vullen het concept hechting aan met dat van differentiatie en passen beide concepten ook toe op de relatie met de therapeut. Zij verbinden dit met de groeimogelijkheden in een therapie; een boeiende aanvulling.

Gilbert Lemmens e.a. beschrijven groepsgezinstherapie bij depressie. Zij zien de groep als een belangrijk therapeutisch middel ter normalisering; de groepsbehandeling wordt als persoonlijk en spontaan ervaren. Dat men zo de menselijke maat voldoende ruimte wil geven in de behandelingen spreekt mij aan.

In deel 2 gaat het over mannen en vrouwen.

In de eerste bijdrage gaat Van Lawick in op de vraag of in een man-vrouwpaar de genderverschillen te overbruggen zijn. Van

Lawick wil zich niet bij de laatste mode van biologische verschillen en de dichotome benadering van de seksen neerleggen en poneert een eigen theorie. Haar standpunt is dat socialisatieprocessen de in de genen vastgelegde verschillen tussen man en vrouw versterken. Door het opsporen en minimaliseren van dominante narratieven blijven de genderverschillen beperkt. Wanneer mannen en vrouwen bereid blijven macht en zorg te verdelen, lijkt de relatietevredenheid het grootst.

Dat laatste is natuurlijk op zich ook weer een narratief dat benadrukt dat de verschillen niet te opvallend dienen te zijn. Maar waarom zou je de biologische verschillen niet mogen benoemen en moet je proberen ze weg te poetsen? Kan het niet zo zijn dat juist het erkennen van de verschillen bevrijdend werkt en dat dus het opbloeien van de laatste 'biologische mode' een gezonde aanvulling is op het genderissue? Het laatste woord zal er nog wel niet over gesproken zijn.

Laan rapporteert over onderzoek naar seksuele opwinding en verschillen tussen mannen en vrouwen daarin. De veronderstelling dat vrouwen beter controle hebben over hun seksuele respons dan mannen kon overigens niet worden aangetoond.

In deel 3 zijn verschillende onderwerpen verzameld.

In 'Overgang naar het ouderschap' beschrijven Van Bussel en Demyttenaere vanuit psychoanalytische invalshoek allerlei gezinsvormen, afhankelijk van de invulling van de ouderrol door de vader en de moeder. Uiteindelijk komen de vader en moeder die makkelijk van rol wisselen het beste uit de bus. Het schema komt mij wat fixerend over en laat wellicht te weinig ruimte voor de vaak complexe verhoudingen.

Enzijn en Pazmany bespreken allerlei aspecten van de impact van ziekte in een partner-relatiesysteem. Het brengt weer even voor het voetlicht dat ziekte altijd veel meer doet dan je denkt.

Het boek wordt met deel 4, 'Een bijzonder verhaal', afgesloten door Vandereycken. Hij presenteert drie versies van Mrs. Dalloway, het door Virginia Woolf in het leven geroepen romanpersonage, waarin de honger naar liefde en twijfel over het bestaan tot uiting komt. Eigenlijk zijn dit historische notities die reflecteren op behandelen en die

de verschillende behandelvisies relativeren. Ook wordt Minuchin aangehaald: 'Hoe psychiaters gehecht kunnen raken aan hun theorieën'.

Al met al een boeiend samenstel van artikelen waarin men op zoek is naar de verbanden tussen partners (ondanks alle verschillen), zeer passend als afscheid van iemand als Vansteenwegen die zelf ook intensief samenwerkte met zijn partner.

Henk Breugem

FAMILIES THAT FLOURISH: FACILITATING RESILIENCE IN CLINICAL PRACTICE

Dorothy S. Becvar (2007).
New York: Norton. 258 pp. € 28,99.
ISBN 978-0-393-70488-4

Dorothy Becvar is als hoogleraar verbonden aan de School of Social Work van de Saint Louis University. Haar boek *Families that flourish* is opgedeeld in twee delen. In het eerste deel, 'Principals', geeft zij een theoretische uiteenzetting over ontwikkelingen in de gezinstherapie, over de functie van gezinsleven voor de gezinsleden en de maatschappij, en over gezinsculturen en gezinsamenstellingen. In het tweede deel, 'Practices', beschrijft Becvar een geïntegreerd therapiemodel waarin zij de begrippen 'veerkracht' en 'opbloeien' tot kernpunten van de therapie maakt. Zij pleit ervoor dat gezinstherapie zich niet eenzijdig richt op het oplossen van problemen, maar aanzet tot veerkracht en tot opbloeien, waardoor het gezin huidige en toekomstige crises en uitdagingen beter leert weerstaan.

Becvar neemt in haar boek een lange

aanloop waarin zij diverse theorieën en modellen beschrijft, alvorens zij ingaat op haar werkpraktijk. Becvar kijkt terug op vijftig jaar ontwikkelingen in de gezinstherapie. Zij noemt vier *giant steps* van de gezinstherapierevolutie: (1) het werken met en verdragen van verschillende visies op de werkelijkheid, (2) het verleggen van de focus van het waarom naar het hoe, (3) het benadrukken van competentie en hulpbronnen en (4) de assumptie dat geestelijke gezondheid daar is waar een systeem georganiseerd is ten gunste van zowel het welzijn van de individuele leden als van het systeem als geheel.

Becvar behandelt echter teveel korte samenvattingen van uiteenlopende theorieën, en dat leidt tot opsommingen. Zij combineert individuele ontwikkelingsmodellen met gezinsontwikkelingsmodellen. Dat maakt nieuwsgierig, maar ze werkt het naar mijn idee echt onvoldoende uit. Ik mis de verdieping. Becvar gaat wel uitvoerig in op een door de ontwikkelingspsycholoog Gill Naom beschreven postmoderne benadering van de morele ontwikkeling. Naom koppelt immoreel gedrag aan het begrip 'a